

Date: _____

پښتو لیرچه

سوال نمبر 5: ده خوشال خان بابا ده شماری سنځاره
اڅخونه د قلم ټوکی ته اوسپاری.

جواب: پېرانش ادوقات:

خوشال خان خټک د اکوړه خټک د شېار خان
په کورنۍ کې ۱۵۲۲ هجري کښی زیږلی وو. او ده
جهمی به ورځ په تېره مقام د چمپری ده سفر په حالت
کښی وفات شوه وو.

د خوشال خان بابا ژوند: -
ده خوشال بابا یار شېار د مغلو در کښی د اکبر
بادشاه د یاره د ټپکس راهولو کار کولو - ده
شېار خان د ملک ته پس په خوشال خان بابا دا
کار خښال کړه -

جنگ جگړی:

خوشال بابا ټول ژوند په جنگ جگړو کښی تیر شوه
ده په خپل خټک او د سوسټری سړه یی جگړی
وی او دی جگړو په وجه هغی ده مغلو په دربار
کښی ده خوشال بابا ^{خلاف} شازش ووکړه او هغه ده
رښور په خپل کښی بند کړه -

مغلو خلاف ورزی:

ده خپل نه راوتو نو ده مغلو خلاف شو او ایل خان
مومند او دریا خان په ملگرتیا کښی مغلو خلاف
جنگ شروع کړه ځکه چی د خپل په وقت کښی
ده دوی زړه ده غوښتو او سر ده فکرو
نه ډک شو او دهی باندی ثابت شوه

جي مغل ده بڻيو پمرد نه شي ڪير لے - مغلو
 د دوي خلاف د دوي ٿوي بهرام خان راويڙولو
 او دولت لاليع ڪئي دوي خلاف وڍولو -

ڪتابون:

د خوشحال بابا د 200 نه هم زيات ڪتابون
 دي جي صفی ديوانِ گليات، بازقاصد سوان
 نامہ، فصل نامہ، صديہ وڪتابہ او نورچهر
 شامل دي -

د سادي اڀڙوڻه:

ده خوشحال خان بابا ده

ساعري ڊڪٽر رڳوڻا دي او پير رنگ ٿا

جو سڀال بابا اوده برڙه ورڪري ده -

① رزميه، ② يزديه، ③ عيشه
 او اخلاقي

رزميه او يزديه شاعري:

رزميه ده رزم ته وٽل دي دي مطلب "توره"

"پڻون دي" "پڻو" "ڄنگ ڳيري" دي

دي ته انقلابي شاعري هم وٽل شي -

ده افغان به ننگ هي وٽله توره

نظماي ده زمانه خوشحال خان رزم

پادي شعر پڻي خوشحال بابا وائي جي

ماده مغلو قاضي به اول ڄل اواز

Date: _____

3

اوجیت ڪيو او زه به دي و ص ده زمانه نئياليم

۽ انتفاڻ به پيڻانه ڪئي بيدانه سٺو
ڪئي ما به د مغل ڏکريوان باهه ڪره

ما دولت ورته ڪيڏو وو به ٿوره
ده زما ده ٿوري نقش تي اوره ڪره

به دي سڄو تو ڪئي خوشحال بابا ديسو به ره
نالوهه باندي فرهاد ڪئي وائي ڪئي نينانه ڪئي
انتفاڻ نيشم ڪئي ما به ده مغلو سره به
حڪم ڪئي ده هڻي ڪريوان به باهه ڪره دو -
او پيڻوته ما به ٿوره ده عزت ڪيڏو وو خودي
ده مغلو سره زما خلاف سٺو او رضا ٿوري نقش
ئي وان ڪرل -

اخلاقي ستاڻي: هه ستاڻي ڪم ڪئي جي خوشحال

بابا اخلاقيات وٺي دي -

شعر: جي دروغ تر ڦڙي اوباسي ڪله ڪله ده

جي رنڀا تر ڦڙي اوباسي ڪله هغه ده

خوشحال خان به دي شعر ڪئي وائي هي ڪم خلق

دروغ وائي هه ڪله اڙو ڪله نه ده

شعر: جي ده خلقو ننگ خوابي لري يا زره ڪئي
سپاڙن سه باد شابي لري يا زره ڪئي

Date: _____

(4)

ٻڌي شعر کي ڏاڻي جي ڪم خلق ده نورو نيسر خواه
دي صفت به دي دنيا کي بادستان ده او بيا
هم يعني هي زيرو ده بادستان به شان ده

شعر! د منت دارو که مرڻ فڪار هي ته ده
ن علاج لره هي ڏاڻي مسيا هم -

خوشحال بابا ڏاڻي د جا احسان انجمن ته
ته ده هي جي اشان مهر شي فو هي احسان
ده جا وانخلي -

عقيد ساعدي

د خوشحال بابا به شاعري ده خيل محبوب صفت
او ده سني اطبار ده - او دي سره ئي خيل
حسيت هم لوه او اوجيت وړاندي ڪري دي:

شعر!

يا به سر ده قبل در فيگن به وينورنگ ڪرم
به به خڪل ڪرم ده سنا شو ڪري ملوڪي -

دي شعر مقل ده جي يا به خو سر قربان ڪرم
ده محبوب به عينه سني او يا به محبوب قبل ڪرم

شعر! زه خوشحال ڪمزور ته ڇيم جي بد دار ڪرم
به سڪاره ناري وهم جي قلده تي را ڪرم -

ٻه دي شعر ڪيئي خوشحال بابا وائي هجي
 ده به مينه ڪيئي خلقو ته سنڪاره وائڻم او اخلاقي
 وائڻم هي محبوب زمادس - او دي وي زه ڪمزور نه
 نه ڀيڻ -

سوال: 2: رحمان بابا د عالم اولس ستار
 دس - د رحمان بابا ده مقبوليت به وجوهائو
 بحث او ڪري -

جواب: رحمان بابا: رحمان بابا قبل پوره نوم
 عبدالرحمن مومند وو - دي ده مغلو ده
 دور ڪيئي به 1542 هجري ڪيئي پيرو شوڪت وو
 او 1115 ڪيئي وفات شوڪت وه. دي ده خوشحال
 بابا پيم اثر وو يعني "Contemporary" ستار وو
 دي ستار دي. هوفيا نه عالمي، اخلاقي او عقيدتي
 باندی مشغول ده -

ده رحمان بابا ~~ستار~~ علميت يا عالم اولس شاعر:

ده رحمان بابا ^{به} حلقه جي دي ده عالم
 اولس شاعر ده - دي ده وي دي
 ① اولي وجه دي شاعري ڪيئي عالميت
 ② دلچسپ وي اسان الفاظ اوز به
 اشغال: دي جي ڪم ٿوري لفظ هفت اسان دي

اولی وجہ، عالمگیریت:

دن جهان باریا ستاخری ده نورو ستاخرانو به ستان ده قوم برستی یا قومیت خبره نه کوی بلکه ده عالم عوام اور صفوی افلاکو اصلاح ده باره ده -

ده صفوی ستاخری ده ماشوم نه داخل انوی بوچا، جوان، طول خوشوی او طولو دره باره ده . ده ویدی نصیحت ده معاشری ده عالم مثلو عکاسی کوی - داسی کلکی چی دی ده معاشری بو او پرده مطالعه کیری او خان ی هر دیلو هو یوصه کیری دی

شعر: x x کوی به کنده به ارر کینی x

کری سابه ده کوی به غاره لار شی

شعر: زنی عاشق بیم سرکار چی ده به عشق نه فلیل، نه داؤدی بیم نه مووند

به دی شهرو کینی بلنه کلکی چی دهی ستاخری ده ~~عام~~ عام اولس ده باره ده. دهی ده قومیت نفس کوی او خان ده طولو به شریک ستاخر کندی -

شعر: چی به اور کینی بویل له باره سوزی مالیدی نه وؤ دسی مخالفان

شاعري عام سيري 'lay man' هم ياره شئي
ده اسان لودي استعمال جا رهه -

درهمان بابا به قله فيجبر راورئي وائي:

"خوسمال خان بابا بيتو کسي اوچانه درجه ده او.
ده بيتو ديو لونه زيات بيتو ر شاعر ده"

اختر:

دي وړاندي معلوماتو به وچم زحمان بابا ده
عام اولس شاعر دے کم جي ده پير سيري
به ژبه بکه ده قتلونو به ژنگ وئيلي کيدري
او دوي شاعري ده مثل به خائے استماليدزي
کم جي ده خبرو او مصاشري عکاسي کوي.
لو کيدري شئي دوي مشهورتيا دوي ده
قبل خان ته ده دما به وچم هم شي
خله نن به هر نيري ، خوان ، بودا ، ماشوم
به فله ده هغوي شعر دي:

شعره جي کشور ده افغانباو مقرر کړي
دهر بيت مهره جي زلفي ده خوان کوله

او دهغه شان دوي دا دما لاس به لاس
قبوله شوي ده -

سوال: یشنان، ٹوک دی؟ در قبلی مطالعی
پورہ واندی کمری۔

جواب:

یشنان قوس:

یشنان، چونکہ با تاریخ
کینی ہے، تا لیمہ بائی سوی تو دوی تاریخ دہ
نور و ژبو، او نور و قومو ~~سہ~~ ~~مشابہت~~ مشابہت
ہر ژبا کینی کیدی او پدھیر کار سکنی دہ
خارجینو دہ ہی دھوی دہ یشنو او یشنو
تاریخ سرکنده کمری دی
یہ یشنو کینی ورسنو عبدالحمی جیبی، نعمت اللہ
عروی، او علی احمد کوہ زان مسکت کمری
دوی مطالقی دہ یشنو دہ تاریخ او دوی
دہ بیژا کلو دہ نظرے دی۔

- ① یوہ نظریہ، سالی نظریہ، دہ
- ② بلہ نظریہ، اربائی نظریہ، دہ

در دی واپرو نظریو، باندی بحث کولو او
مشابہت کمرہ اندازہ وشی جی یشنانہ
ٹوک دی۔

1 سالی نظریہ:

سالی نظریہ، نعمت اللہ

عوي پيش ڪري - به دي نظريه ڪيئي وائي جي پيشانه
 ده سام اولاد وو او سام ده فوج
 اولاد وو

دي دليل ده پوڪتاب ته "تابع خان صابني" به
 دي ڪيئي وائي جي پيشانه د عربائي ٿي ته
 راوي دي او پيشانه بني اسرائيل دي

وفاقت: ده دي نظريه داسي وفاقت ڪئي
 عي ده بني اسرائيل پو بادشاهه وو "طلوت"
 نوم تي وو، هجوري وقت ڪيئي جنگ شو ديلي
 فيلي سره او دي به فوج ڪيئي پو "داؤد"
 فوجي کس وو

هجي "داؤد" نصيحت ڏوڪو جي هغه ده
 فيلو لسو ڄامو سره جنگ له ختي خو
 ده هجوري به کور ڪيئي دوره ختي حامله
 دي ڪيو نومون جي "ارميا" او
 "برضا" پارڳلي هجوري دا نصيحت ڏوڪو
 عي دي اولاد وو سو نو "افغان" نوم
 به وره ڪيڙي

ڪله ده جي افغانه غلبه شو نو بيا ده
 سليمان به فوج شامل شو او جرنيل
 شو به دهه وقت ڪيئي ده بني اسرائيلو
 ظلمه شروع ڪرل نو "خثاني سره"
 بادشاهه لري الله مسلط ڪيو او دهه

ستان افغانستان خپل څلورېنځو 'څامنو سره'
 افغانستان ته لاره " او دى سره افغان
 قوم اړار شو او بيا دوى خاندان يې
 قېم عبدالنير هم راغلو -

اربابي نظريه:

ا اربابي نظريه علي احمد كوه دان " ده ~~نظريه~~
 مطالعه مجموعه ده. په دې نظريه كې
 علي احمد كوه دان وائي
 "ښتانه ارباب دى"

دې خبرې دليل دى ده ژبو عتبات سره
 كوي. او ده دليل ده انگرېزانو ده ښتو
 او ~~سنگر~~ سنگرت سره مسايت كولو
 په زما سې كوي -

په دې مسايت كې ثابت شوه چې ده ښتو
 ده غرلې سره څه مسايت نشي او اربابي
 ژبې سره ډهر مسايت دى ليدلو ښتانه
 ارباب دى -

دې خبرې دليل به ښتو سرچينه معلولو
 سره ~~لې~~ كېدې

ده ښتو سرچينه:

ولې شي چې نن نه 300 BC كاله قبلې
 وسېلي اښتيا، كې اربابي ژبې وښلې كېدې
 او ډهر لوى خامونه وؤ لوروى دى

ڄاڻي ته ٻه ڇڙو ڇڙو هجرت وهه ڪو - ده
هجرت ٻه دهان ڪئي دوي ٿيو ڪيئي ڇهين
بدون راڻو -

دا خلق ته فارس ته لاهو او ٿه هندوستان
ته لاهو - فارس ده نن ايران) او هندوستان
او پوءِ ڏله سڳي به بلخ "نهي پانڌر"

ڪيئي پاڻي سوه جي موجوده افغانستان ده -
فارس ڪيئي دوي اوسيا ٿي وئي او هندوستان ڪيئي ڪيئي سڙي سڙي
ده ڪم خلق جي به بلخ ڪيئي پاڻي سول ده
نن "افغانستان" دوي هڪه پوءِ ٿي به

چوڙهه ڪره هم دي ارباد ٿي نه جي
ٿرند " به ورتا وٺيل پاڻي " وٺي سوه
عبراني جيئي صي نظر به:

ورستو جيئي صي وائي جي دوي دا ڪم
خلق جي به خيل ڄاڻي پاڻي سول به
بلخ ڪيئي دوي پڻيو وٺيل ٿي جي دوي
ورستو به هندوڪش او ابا سن به ڳاهه
ارباد سول . او دوي ده دوي ٿو ٿو
به ٿو ٿو سول ڪم جي

(ڪٽ، پڪهيت، پڻيو) وو -

ٿو دي فبرو او وضاحت نه معلوم ٿي
جي پڻيو ده پڻيو ده ارباد ٿي لور

ده او سگهت او اوسيا ده پڻيو

خواندي دي او دوي هم مسا ٿي ٿي

Address
Address

تو دی نہ ثابتہ سہو می بینتانہ اریا دی
زکہ می بنسہو ژبہ اریائی ژبہ ده ده اریائی
ژبی لور ده -

د نارچک ژبو به مطالعه کینی ثبوت:

ده

Linguist August Schlerker مطالعه؟

Nordic ژبو به او مطالعه کینی کم می ده

Comprehensive overview او languages

tree shape او مطالعه Study

کینی دعم ثابتہ سہو می ده بنسہو اریائی

تہا ده تو دی وحی بینتانہ اریا دی

Tree shape ده داسی دے

